

Nagyvárad Estilap

Főszerkesztő: MARTON MANÓ

Kiadóhivatal: Hegedűs Hírlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Felelős szerkesztő: KATONA BÉLA

Az új balkán háború Görögország és Bulgária fegyveres összetűzése Közbelp és Népszövetség

— Az Estilap eredeti távirata —

Európa csendjét hadijelentések riasztó hangja veri fel. A Balkán felől jött hírek a népek viszonylagos békéjébe a háborus feszültség hangulatát viszik. Határincidensből keletkezett a baj. A görög csapatok megindultak Bulgária felé és megkezdték a határmenti helységek ágyuzását. A harci felkészültség Görögországban ma erősebb és szervezettebb, mint a háború előtt volt. Bulgáriát viszont a soroatos forradalmak és ellenforradalmak katonailag is megviselték. Komoly összetűzés esetén tehát Bulgáriát veszedelem fenyegeti.

E pillanatban még nem állapítható meg, hogy melyik államra hárul a felelősség a hadműveletek megindításáért, a szembenálló felek egymást okolják.

A görögök szerint a komitási bandák megsértették a háboruban elesett görög tisztek és katonák síremlékét, viszont a bolgárok azt állítják, hogy a görög kormány maga készítette elő az incidenst, hogy így megteremtse számára belpolitikai szempontból nélkülözhetetlen casus bellit.

Európa szeme a görög-bolgár határ felé tekint, ahol ugye lehet egy újabb véres háború overtürje folyik.

A görög-bolgár konfliktus ügyében újabban a következő távirati jelentéseket kaptuk:

A bolgár kormány a Népszövetség tanácsához fordult és a népszövetségi alkotmány 10. és 11.-ik szakaszaira hivatkozással tiltakozást jelentett be a görög fegyveres tmáadás ellen és kérte a konfliktus tisztázását.

Párisi jelentés szerint Briand a bolgár jegyzék kézhezvétele után

a népszövetségi tanácsot hétfőn délutánra Párisba egybehívta.

Sürgős jegyzéket intézett Görögországhoz és Bulgáriához,

hogy jelenjenek meg a tanács előtt és

addig tartózkodjanak minden ellenséges cselekedetektől.

A macedóniai görög hadsereg parancsnoka kénytelen volt egészen Petricsig előnyomulni, hogy a bolgárokat, akik Demirhiszár környékén megszállva tartanak görög területeket, onnan visszavonulásra kényszerítsék.

A görög kormány a legszigorubb parancsot adta ki, hogy a csapatok azonnal szüntessék be előnyomulásukat, ha a bolgárok nem kezdenek újabb támadást.

A bolgár hadvezetőség hadijelentése szerint a határvidéken nyugalom van. A görögök a Kula-Maginopopos-Csucsuligevo vonalon előnyomulnak.

Ezeket a helységeket, továbbá Pipericát, Bodjovit és Kolibit elfoglalták.

Egy görög repülőgép bombázta Propeceno községet, egy másik repülőgép bombát dobott a todorovi főpályaudvarra és három bombát Livjunovára.

A petricsi pályaudvar és lakanyákat szintén bombázták. A bombázásnak számos polgári áldozata van.

A görög haderők nagyságát két zászlóaljra becsülik.

A bolgár lakosság az ország belsejébe menekül.

Szófiai jelentés szerint a bolgár kormány meghívta a katonai ellenőrző bizottság tagjait, keressék fel a határincidens színhelyét, hogy közvetlen meggyőződést szerezzenek az eseményekről. A jelek szerint a görögök jólőre gondosan előkészítették a bolgár terület elleni akciót. Bizonyos idő óta tervszerűen keresték az alkalmat, hogy incidenst provokáljanak.

A görögök bolgár területen való előnyomulása megállott, addig hét falut foglaltak el. A tüzéség folytatja Petrics bombázását, ahol eddig három gyermeket és négy aszszonyt megöltek. A polgári lakosság soraiban eddig huszonöt halott és tizenötezer menekült van.

Belgrádi jelentések szerint hivatalosan cáfolják a bukaresti Dimineață-nak azt a hí-

rét, hogy Jugoszlávia egy görög-bolgár háború esetén megszállja a szaloniki vasúti vonalat. Eppen olyan alaptalan az a hír, hogy Belgrádban minisztertanács foglalkozott a konfliktus ügyével.

Wirth, volt német kancellárt szélütés érte egy banketten

— Az Estilap eredeti távirata —

New-Yorkból jelentik: Dr Wirth József, a volt német irodalmi kancellár tegnap Chicagóban egy politikai lakomán, közvetlen Dawes tábornok, a német jóvátételi tervek ismert szerzőjének beszéde után

felszólalt. Beszéde közben hirtelen rosszul lett s eszméletlenül összeesett. Az orvosok konstatálták, hogy a volt kancellárt szélütés érte. Állapota súlyos.

Riasztó hírek a külföldre utazás megnehezítéséről

Nem kell külön adóbizonylat a határon

Egyik reggeli lap mai számában azt a riasztó hírt közli, hogy a pénzügyigazgatósághoz olyan rendelet érkezett, amely szerint a jövőben egyedül az utlevél senkit sem jogosít az országból való kiutazásra és a határt csak abban az esetben lehet átlépni, ha az utazási okmányhoz a pénzügyigazgatóság, illetőleg az adóhivatal igazolványát csatolják, hogy nincs adóhátralékban.

Ez a hír teljesen valószínűtlennek látszik, mert hiszen köztudomású, hogy az utlevél megszerzése

sének egyik legfontosabb kelléke a pénzügyigazgatóságtól nyert igazolvány arról, hogy az utlevélkére adózási kötelezettségének eleget tett. Így tehát illuzórássá válna, ha ezt az igazolást az utazásnál újból meg kellene szerezni. Hihetetlennek látszik, hogy ilyen újabb akadékoskodással megnehezíték meg az utazást. Érdeklődünk a nagyváradai pénzügyigazgatóságon az állítólagos miniszteri rendelet sorsa felől, ahol kijelentették, hogy ilyen rendelet ezideig nem érkezett.

Károlyi Mihályné különös incidensei Amerikában

Washingtonból jelentik: Az amerikai államkormány megtagadta gróf Károlyi Mihálynétől az utlevélláttaozást. A grófné felolvasásokat akart tartani az Egyesült-Államokban. Strassburger lapkiadó és sokszoros milliomos, a híres varrógépkirálynak, Singernek veje, aki a köztársasági választási hadjáratot majdnem egyedül finanszírozta, most azzal fenyegetődzik, hogy nagy befolyását Pennsylvániában, a mely a republikánusok felle-

vára, ki fogja használni a kormány ellen.

Strassburger, aki Károlyi Mihálynét az előadássorozatra meghívta, tegnap elment Coolidge elnökhöz, majd Kellogg külügyi államtitkárhoz és sürgette az intézkedés visszavonását, azonban mind a két helyen visszautasítással találkozott.

Kellogg állítólag kijelentette, hogy az államkormánynak így kellett eljárnia. gróf Széchenyi László magyar követ kérésére.

Apolló mozgó

3, 5, 7 és 9 órákor

SLÁGER!

Ma szombaton

SLÁGER!

Molnár Ferenc remekműve

TESTŐR

8 hosszú felvonásban — A főszerepben:

Korda Mária, Alfred Abel

Jön! A leghatalmasabb filmalkotás Jön!

Az erdők királya

DOUGLAS FAIRBANKS-sal a főszerepben

HIREK

Oktober

25

Vasárnap

délelőtt a Katholikus Körben

Szücs Laci

művészmalinca

A művész 35 éves jubileumát ünnepli

Fellépnek még: V. Pollerman Aranka, H. Csigi Ella, Weisz Magda és Guttmann Miklós

Meghalt Vörös László

— Budapesti tudósítónk távirata —

Vörös László volt magyar kereskedelemügyi miniszter 76 éves korában meghalt. Teme-tése hétfőn lesz.

Az elhunyt a magyar köz-gazdasági életnek egyik legki-válóbb reprezentánsa volt. Köz-épiskoláit Aradon végezte, majd Nagyváradon halgatta a fogot. Fiait a kereskedelmi miniszteriumba került, ahol közlekedésügyi referens lett, majd miniszteri tanács és az ugynevezett darabont-minisz-teriumnak ő volt a kereskede-lemügyi minisztere. Halála a magyar közgazdasági életnek nagy vesztesége.

* Az Izr. Nőegylet teadélután-ja. A nőegylet elhatározta heten-kint egy-egy teadélután rendezé-
set és az első ilyen teát e hó 27-én kedden délután 5 órákor fogják főlszolgálni a Royal-bar helyiségé-
ben. A nőegylet vezetősége remé-
li, hogy a kellemes szórakozást, a
fiataloknak pedig a tánchoz al-
kalmat nyújtó összejövételeket, a
jótékony célra való tekintettel, mi-
nél nagyobb számban fogják látog-
gatni és hozzá segíteni az egyle-
tet, hogy jótékony intézményeit az
eddig színvonalon továbbra is
fenn tarthassa. E hó 27-iki tea-dé-
utánra háziasszonyoknak a kö-
vetkező hölgyek kértek föl: dr.
Adorján Emília, Beck Nándorne,
Boros Jenőné, Diósi Lajosné, Er-
dős Zsigmondné (vasgyárosné),

Fülöp Sándorné, Láng. Samuella,
dr. Mihelffy Lajosné, Mihelffy
Pálné, Neumann Károlyné, Son-
nenfeld Gusztávné, dr. Steiner Er-
vinné, Schwartz Samuella, Szemere
Miklós, dr. Weimann Jenőné.

* Eljegyzés. Spitzer Zsófikát
Kolozsavárról eljegyezte Neu-
feld László Margitta. (Minden
külön értesítés helyett.)

* Sirkőavatás. Minden jóis-
merősünknek a tudomására
adom, hogy megboldogult fér-
jem sirkőavatása f. hó 25-én,
azaz holnap délelőtt 10 órákor
lesz megtartva a velencei izr.
temetőben. Özv. Kohn Dávidné.

* Valódi rozs cipő kapható a
Steiner-sütődobozban.

* Szívbeteg és érelmesze-
sedésben szenvedők a termé-
szetes „Ferenc József” keserű-
viz használata által könnyű és
pontos bélműködést érnek el.
Klinikai vizsgálatok igazolják,
hogy a Ferenc József viz, a
véredények megbetegedésénél
is kifizető szolgálatot tesz.

Kapható gyógyszerárakban,
drogériákban és fűszerüzletek-
ben. 2

* Moderne Welt 10-es száma
megérkezett, gyönyörű illusztrá-
ciókkal. Ára 60 lei, divatlappal
100 lei. Kapható a Hegedűs Hir-
lapirodában.

* Schwimmer tortát, partai-
tot olcsón készít.

* Téli élet a Kargerben. A tisz-
telt vendégek részére állandóan
négy külön terem áll rendelkezé-
sre. Ma, szombat este nagy disznó-
tor. Saját termései edes must kap-
ható.

* Valódi rozs cipő kapható a
Steiner-sütődobozban.

* Róna fényképész Alexan-
dri (Teleki)-utca 4., felhívja a
közönség figyelmét, hogy akik
karácsonyi és újévi ajándéku-
l fényképet készíttetni óhajta-
nak, várjanak november else-
jéig, mert akkor Róna fényké-
pész olyan meglepetést hoz
a Nagyvárad és vidéke közön-
ségének, amely megérdemli a
várakozást.

* A Népgyűlölet ma délelőtt
pontosan 10 órákor kezdődik.

Dorian Filmszínház

Ma, szombaton

3, 5, 7 és 9 órákor

Éljen a király

Egy trónörökös története 8 felvonásban

A főszerepben:

Jackie Coogan

Rendes helyyarak

Jön?

Jön!

a legnagyobb film:

TIZPARANC SOLAT

* Ma, vasárnap délelőtt a
munkáslőadás pontosan 10
órákor kezdődik.

* Vámtarifa. Legújabb, kapható
a Hegedűs Hirlapirodában. Ára 80
lei.

* A gyermekmatiné szereplői.
Taps, kacagás és lelkes öröm tölti
be vasárnap délelőtt a Dorian-
filmszínházat. A fél tizenegykor
kezdődő matiné vidám és válto-
zatos műsora keretében először
kerül bemutatásra Gara Akos szer-
kesztésében a nagyváradi és ko-
lozsvári újságírók ötletes, szenzá-
ciós Élő Gyermekmúzeuma, amely-
nek bájos, ügyes kis szereplői:
Pálffy Editke, Tátray Barna, Er-
délyi Laci, Illés András, Erdős
Pista, Boda Katóka, Fekete Fe-
renc, Schwartz Évike, Schwartz
Zsuzsika, Hoffmann Zsuzsika,
Spitzer Pista, Tibor Pista, Hodos-
sy Klárka, Grünwald Klárka,
Friedmann Ducika, Liebermann
Tibor, Máthé Ferenc, Salgó Mag-
duska, Berec Mancika, Goldstein
Pista, Friedländer Zsuzsika,
Krausz Lillyke, Steiner Évike. —
Élő Gyermekmúzeum színház- és mű-
vészeti rovatában a rendkívül te-
hetséges Arany Magduska, to-
vábbá Szabó Gitta táncművész, a
Darvas Ernő, a színház kiváló mű-
vésze és Galambos Elemér, a ked-
velt komikus magánszámait szere-
pelnek. Antalffy Margit legtehet-
ségesebb tanítványai: Jöcság Ga-
by, Bálint Cunika, Beregi Évike,
Szűcs Gizike, Berec Manci, Ligeti
Maca és Löwy Gyurka ének és
táncszámokat adnak elő. Óriási
érdeklődés kíséri a gyermekszép-
ségversenyt és a szebbnél-szebb
ajándékok kisorsolását is, amiket
előkelő nagyváradi cégek ajánlot-
tak fel. Jegyek a Dorian-filmszín-
ház pénztáránál válthatók.

Jön!

a leghatalmasabb filmalkotás

Az erdők királya

Douglas Fairbanks-sal

a főszerepben

* Agi erém aratásokat el-
tűntet.

— Harry Piel a legbravuro-
sabb filmszínész játssza a fősze-
repet a „Légi kalózkodás” című 6
felvonásos filmdrámában, a
mely ma látható a Passage
mozgósínházban. Az előadá-
sok fél 4, fél 6, fél 8 és egyne-
gyed 10 órákor kezdődnek. —
Olcsó helyyarak!

* Férfi szabók figyelmébe na-
gyon szép francia divatlapok
egyes lapokban kapható a He-
gedűs Hirlapirodában.

* Hackmayer uriszabó üz-
letében az eredeti angol öszi
szövet-különlegességek meg-
érkeztek. Avram Jancu-u. 2.

Női- és férfi bőr- keztető különleges- ségek az Old Eng- landban

* Művészi fényképfelvételek
Kertész fényképésznél. Bulevar-
dui Regele Ferdinand 2. szám. Ba-
zár épület, feljárt színház oldal,
vált Molnár műterem.

* Felöltőt, vásznat, szövetet,
harisnyát csak Flegmannál vá-
sároljon.

* Schwartz Dezső tűzfake-
reskedő telefonszáma: 640

* Valódi rozs cipő kapható a
Steiner-sütődobozban.

Orlási választék

divatmellényekben CHIC-áruházban.

Legújabb formákra készítünk női filc,
bársony kalapokat 48 óra
és bőr- alatti
MELLER és DEUTSCH kalapgyár
Bul. Reg. Ferdinand 20. Férfi kala-
pok alakítását és tisztítását vállaljuk
Olcsó árak! 968

Mokkta, peluche, caracule hencsertakarak és
doggarnitúrák Orlási választékban
Leitner Márton Rt.-nál

Verona: Akit nem sza-
bad szeretni 300.- lei

Hollós

olcsó árusítása még csak néhány napig tart!
Az eddigi olcsó árakból is adok engedményt!!!

Már meg-
mondottam
!!!

Csakis

Kovács Testvérek Sas-Passage

Románia legnagyobb és legolcsóbb divatházában vásároljon,
akkor szerencsés és mindig boldog lesz

Lengyelország Dreyfus-pöre Berlinben él a köztársasági elnök merénylete — Szenzációs fordulat a lengbergi pörben

Az Estilap tegnapi számában részletesen beszámoltunk arról a világszerte érdeklődést keltő bűnpörrel, amely most a lengbergi törvényszék előtt folyik. A pör vádlottja egy Steiger nevű zsidó egyetemi hallgató, aki a vádirat szerint tavaly szeptember 5-én bombamerényletet követett el Wojciehowski Szaniszló, a lengyel köztársaság elnöke ellen. Tegnapi tudósításunkban megemlítettük, hogy Steiger ellen csak egy tanu van: egy Paszternak Mária nevű hisztériás táncosnő, míg számos tanu azt igazolja, hogy a merényletet a lengyelországi ukrán forradalmi komité Olszanszki nevű tagja követte el.

A tárgyalás második napja bővelkedett szenzációs fordulatokban. Grek dr, Steiger védője, rámutatott, hogy egy Jäger nevű varsói detektív vesztegetési bűnperének tárgyalásán kiderült, hogy

az egész Steiger-pör — amelyet Európa-szerte lengyel Dreyfus-pörnek neveznek — nem más, mint inscenálás, amelyet néhány varsói és lengbergi hivatalos személy rendezett.

Cechnowski nevű tanut, aki látta, hogy Olszanszki dobta a bombát, kevéssel a főtárgyalás előtt eltették láb alól, — mondotta Grek dr.

Ezután egy Merkzammerné nevű tanut hallgattak ki. Mivel másképen vall, mint annakidején a hadbíróság előtt, elrendelik le-tartóztatását. A nagy izgalomban

Ringel dr, védő kéri a bírakat, hogy a pör nyugodt lefolyására vigyázzanak, mert ez érdeke a lengyel államnak és a kormánynak.

A nap igazi szenzációja azonban ekkor következett. Grek dr védő bejelentette a bíróságnak, hogy

az igazi merénylet: Olszanszki — Berlinben tartózkodik.

Olyan izgalom támadt e szavak nyomán, hogy fel kellett függeszteni a tárgyalást.

Amikor az elnök az ülést újból megnyitotta, Grek dr a hallatlanul feszült atmoszférában megtette előterjesztését a következőképpen: A lengbergi Chwila című lap a külföldön működő ukrán forradalmi komitétól már régebben több levelet kapott, amelyekben az állt, hogy Wojciehowski elnök merénylete nem Steiger, hanem a komiténak egyik tagja.

A lengyelek és ukránok közötti ellentétek nem ujkeletűek; igen élesek voltak már akkor is, amikor mindkét nép orosz uralom alatt volt. Most pedig, hogy az önálló Lengyelország többmilliónyi ukrán kisebbség felett gyakorol felségjogot, természetesen, még kirívóbb az ellentét a két különben rokon nép között.

A kattowitzi lengyel határőrség egy jelentéséből kiderül, hogy 1924 október 2-án egy Olszanszki Teofil nevű ukrán diák átszökött a határon Németországba. A beutheni német határőrség Olszanszkit elfogta és kihallgatta. Olszanszki itt bevallotta, hogy

tagja az ukrán forradalmi komiténak és hogy e komité megbízásából szeptember 5-én Lengybergben merényletet követett el Wojciehowski köztársasági elnök ellen.

A német határőrök Olszanszkinál nagy summa pénzt találtak. A fiatal ukrán elmondta, hogy Berlinbe utazik egy barátjához, aki egy német-nacionalista lengyelel- lenes propagandairodában dolgozik. A beutheni határőrség táviratilag kérdést intézett Olszanszkinak e berlini barátjához s amikor ettől jótálló válasz érkezett, Olszanszkinak megengedték, hogy Berlinbe utazzék.

Olszanszki 1924 október hó 15-től van bejelentve Berlinben; mint politikai menekült él ott.

Amikor Grek dr e bejelentése nyomán támadt újabb izgalom lecsillapult, a bíróság Lewicki dr törvényszéki jegyzőt hallgatta ki tanuként. Lewicki dr a merénylet idején Steiger közelében állott. Elmondja, hogy állt Steiger mellett még egy fiatalember, akinek külsejét Lewicki pontosan leírja.

A bíróság elnöke megállapítja, hogy Lewickinek ez a vallomása kimaradt a vizsgálati jegyzőkönyvből, — ami nagy feltűnést kelt a hallgatóság soraiban.

Több egymásután következő tanu azt vallja, hogy

a merénylet, — akinek majd-nem végzetessé vált mozdulatait ők egy ház erkélyéről

látták — fekete kalapot és barna köpenyt viselt.

Ez azért rendkívül fontos körülmény, mert a vád tanujának Paszternak Máriának vallomása szerint a merénylet világos felöltő és kalap volt.

A tárgyalás tart.

Mégis lesz
koncert-szezon
Váradon

Világhírű művészeket már
szerződések kötnek ide

Nagyvárad elkövetkező művész-eseményei felől az elmúlt idény jelenségei nyomán igen baljóslatu volt a hangulat. Arra lehetett következtetni, hogy nem igen akad majd vállalkozói készség, amely Várad magasabbrendű igényeit az egyre nagyobb rizikó mellett kielégíteni megkísérelné. És most mégis örömmel regisztrálhatjuk a hírt, hogy Nagyvárad koncertszezonja az ádátlan viszonyok minden nehézsége dacára impozánssabb lesz, mint valaha. Azoknak a kivételes eseményeket jelentő hangversenyeknek szereplőit, amelyekről ezuttal szó van, fix megállapodások kötik már Nagyváradra. A koncerteket az eddigi tervek szerint a pompás berendezésű és immár kellemesen fűtött Heyman-színkörben a Hegedüs Hírlapiroda rendezi. A koncertpublikum kényelmes és zavartalan elhelyezése, valamint a színkör kitűnő akusztikája egyaránt emelik a nívót támogató külsőségeket.

Ahogy egymást követik majd a ragyogó művész-események, úgy

vesszük sorjába őket. November második hetében indul meg a sorrend a kamaramuzsika legimponálóbb reprezentánsaival: a Rose-vonósnégyessel.

Őket követi Beta Khiririna, az európai hírv hangversenyének vezetője. Röviddel utána jön Vasa Prihoda, a hegedűjáték tüneményes virtuóza. Most a diabolikus erejű Sirota Leó orosz zongoraművész következik. Őt Henry Marteau, a klasszikus stílus világhírű francia hegedűse követi. A kiváló magyar csellóművész: Bokor Judit után jön a hangversenyszezon két exotikuma: Maheboob khán és Musheraff khán indus mesterénekese. Ezek a csodálatos hangú indus művészek bámulatba ejtették egész Európát és bizonyos, hogy szereplésüket, — amint ezeréves hangszereiken kísérik magukat — Nagyváradon is tulnő majd a művészszenzációk keretein.

De a koncert program még nem teljes. Szerződés köti Váradra a pompás magyar zongoraművészt és komponistát Bartók Bélát, akit tavaly Bukarest — mint emlékeztet — lelkes ünneplésben részesített. És jön Helge Lindberg finn kamaraénekese, Sándor Erzsébet magyar operaénekese, továbbá Keéri Szánthó Imre, a legnagyobb magyar zongoraművészek egyike. Ha mindezekhez hozzávesszük, hogy küszöbön áll a megállapodás Hubermann Bronislávvval, akinek hegedűművészetét méltatni igazán fölösleges, — önként kínálkozik a megállapítás, hogy Nagyvárad kulturális szintje tulzott optimizmussal készülnek szolgálni ezek a koncerttervek. Talán remélhető, hogy ott, ahonnan a Kludski cirkusz milliókat tudott elvinni, maradt még valami az örök értéket jelentő művészet számára is.

80 leierért alakítsa át női ilckalapját a KLEIN SIMON

cégnél Ferdinand király (Rákóczi)-ut 5. Park-szállodaépület
a legdivatosabb bécsi és párisi
formákra 24 óra alatt 1896

Nógrádi József

angol és francia uriszabó
Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut) 10. Kizárólag
csak angol anyagból
1960 dolgozik.

MEGNYILT újonnan a

8981

Leikovits Herman Rekord kalapgyár

cipő, kalap, fehérnemű-üzlete
Str. Nic. Iorga (v. Zöldfa-utca)
Komlós-ház
Szolid kiszolgálás. Olcsó árak.

Zboray és Dr Andriská

Ha divatosan és jól akar öltözködni részletfizetés mellett

ugy saját érdekében teljes
bizalommal keresse fel a
Stern és Groszmann

Reklam férfiruha üzletét

Sas-passage 133. (Szenszky mellett)

Öltönyök, raglánok, mikádók és gummiköpenyek óriási
választékban

Akció a kisbankok ellen

Maximálják a bankok betétállományát

A vidéki romániai pénzintézetek körében nagy szenzációt keltett az a legújabb rendelkezés, amelyet a bankbetétek ellenőrzése ügyében Csehszlovákiában most léptettek életbe. A szomszédos államban ugyanis egészen meglepetésszerűen törvényerővel bíró rendeletet hoztak, amely szerint

minden bank csakis alaptőkéje arányában fogadhat el betéteket

és egyetlen pénzintézet sem fogadhat el sem folyószámlára, sem betéti könyvecskére több betétet, mint alaptőkéjének háromszorosa.

A cseh kormány ez a rendelkezése valósággal pánikszerűen hatott, mert még átmeneti határidőt sem engedélyezett,

november 15-étől kezdve életbe is lép és az a bank, amelynek betétállománya meghaladja a törvényes maximumot, újabb összeget már föl sem vehet a felektől,

sőt tartozik visszafizetni, illetve leépíteni a betéti üzletét a törvényes mértékre.

A cseh kormány ezzel a szokatlan és radikális intézkedéssel elsősorban a betétesek érdekeit kívánja megvédeni, arra törekszik, hogy garantálja a bankokban elhelyezett betéteket, de másrészt a kamatláb leszállítását is maga után vonja a rendelet.

Kétségtelen ugyanis, hogy a háború után gombamódra elszaporodott kis intézetekre végzetes az új rendszabály. — Ezek kénytelenek lesznek betétek hiányában

felszámolni, vagy más nagyobb pénzintézetbe beolvadni, legjobb esetben fuzionálni más hasonló kaliberű bankkal.

Értelemszerű folytatása az az akció a régi Osztrák-Magyar Bank politikájának, amely még a háború előtt célul tűzte ki, hogy a garancia nélküli apró,

vidéki intézeteket tömörülésre kényszeríti. E politika végeredményében arra vezet, hogy

csak nagy, tekintélyes és megbízható pénzintézetek számára nyújt létjogosultságot. Egy vidéki városba elég öt-hat bank

és semmi szükség nincs arra, hogy minden utcákon hangzatos elnevezésű pénzintézetek működjenek.

A kis bankok elszaporodása egészségtelen konkurrenciára vezet. A kis intézetek kénytelenek semmivel sem indokolt magas összegű betétkamatokat fizetni. Ebből az következik, hogy a kihelyezési kamatok is emelkednek,

burjánzik a burkolt uzsorai üzlet és végeredményében a betétesek pénze veszélyeztetve lesz.

Néhány nagy alaptőkéjű, biztos garanciát nyújtó bank a kis intézetek konkurrencia nélkül a minimumra tudják redukálni a betétkamatlábát, tehát olcsóbban tud kölcsönöket is folyósítani és az egész hitelélet normális menetét megalapozhatja.

Romániában nagyon sokat vártak szakkörök a cseh rendeletről. Nyílt titok, a Banca Nationala vezetősége már hónapokkal ezelőtt hangoztatta, hogy nálunk is készül már a rendelet

a betétesek védelmére és nálunk is maximálni fogják a bankok betétállományát.

A pénzügyminiszteriumban Chirculescu már kész tervezetet nyújt be, amely mintául vette a cseh szisztemát. Románia eddig nem akart elsőnek lépni ilyen rendelettel, de most, hogy a cseh-szlovák intézkedés már életbe is lépett, csak hetek kérdése, hogy hasonló rendszabály nálunk is megjelenik.

**Női
hócipő REICHARD**
500 leieről kapható cipőüzletében

Jól értesült pénzügyi szakemberek úgy tudják, hogy a román dekretum

még a november hónapban megjelenik és január elsején életbe is lép.

A részleteket még nem ismeri senki, de a kis bankok körében már is nagy az izgalom. Az ilyen rendelet, mely az egyéni tulajdonokba lévő bankokat teljesen megsemmisíti, a kis részvénytársaságokat pedig beolvadásra, vagy fúzióra kényszeríti,

nagyon sok ekszisztenciát közvetlenül érint és a helyi pénzpiac képét varázslókésszerűen megváltoztatja.

Beavatott körök véleménye szerint a romániai kisbankok vezetői és magánintézetek tulajdonosai országos értekezletet szándékoznak tartani, hogy még idejében tiltakozzanak a pénzügyminiszter terve ellen.

Izletes házikonyha!

Berkovitsné

ארטה כשר

vendéglője

N. Iorga (Zöldfa)-u. 19
Mérésékelt árak

Megnyílt

Ferdinand kir.-uton
(Uj plebania palota) higienikus elegáns
urifodrász-szalonom
Gyurátsik

Ruha beszerzés

előtt tekintse meg dus szövetraktárunkat Feltöndően olcsó árak. Előnyös fizetési feltételek.

DARABONT

es SZIKSZAY
uri szabók

Ferdinand
király-ut
uj plebania
palota

Személyazonossági fényképek

mindenképpen olcsóbbak
Mimosánál.

Str. Saguna (Kapucinus)-utca 4. 1873

Nagyvárad legrégibb szücsés szörme
nagyáruházában Bulewardul Regele
Ferdinand (Rákóczi-ut) 8. szám alatt

Szörmeáruk nagyválasztékban
Hosszu sil bunda 11.000 leieről

Interpelláció készül a kamarában a várad vizsgálobíró ügyében

Megszüntették az ügyvédek elleni intézkedést

A nagyvárad ügyvédi kamarában lejátszódott incidens napról-napra nagyobb hullámokat vet. Mint az Esti Lap megírta, az ügyvédi kamara Marzescu igazságügyi miniszterhez fordult elégtételért Manjuera vizsgálobíróval szemben, aki ép oly indokolatlanul, mint illetéktelenül magyarbarát politikával vádolta dr Kiss Döme szenátort, Dem. Dobrescut, az Országos Ügyvédszövetség elnökét és súlyosan megsértette az egész nagyvárad ügyvédi kar presztizsét. Az ügy ma már a vizsgálat stádiumába jutott és annak pikantériájához tartozik, hogy

Manjuera vizsgálobíró, aki az esetet szintén bejelentette az igazságügyi miniszternek — mint sértett fél — provokálta a vizsgálat elrendelését.

Az Esti Lap szenzációt keltező közlései nyomán az egész erdélyi sajtó foglalkozott az esettel és méltóképen kommentálta azt. Minden jel arra mutat, hogy

az ügy túlnő a helyi kereteken és komoly politikai fórumok hozzászólását fogja maga után vonni.

Megbízható értesülésünk szerint ugyanis a nagyvárad ügyvédek az elégtételnek fegyelmi módozataival nem fognak megelégedni, hanem lépéseket tesznek aziránt, hogy

egy Váradhoz közelálló képviselő az ügyet a bukaresti kamarában is szóvá tegye és pedig az igazságügyi miniszterhez intézett interpelláció formájában.

Az interpelláló képviselő meg fogja kérdezni a minisztert, hogy van-e joga egy vizsgálobírónak, akár hivatalosan, akár magánvonatkozásban, kritika tárgyává tenni olyan román közéleti férfiak és legális testületek politikai magatartását, akiknek és amelyeknek hazafiasságához nem fér kétség. Kérdést fog intézni az interpelláló a miniszterhez aziránt is, hogy van-e joga a vizsgálobírónak — a vizsgálat titkoságára való hivatkozással — eltüntetni az ügyvédek a hivatalába való belépéstől és arra kényszeríteni őket, hogy írásbeli folyamodványban kérjenek tőle — esetenként — látogatási engedélyt.

Az ügyvédi kamara akciója különben már eddig is bizonyos eredménnyel járt. Ugyanis

dr Fildan Emil főügyész tegnap eltávolította a vizsgálobírói hivatal ajtajáról az ügyvédekre vonatkozó hirdetőmenyt,

minek folytán ott a várad ügyvédek ma már zavartalanul megjelenhetnek.

Megjegyezzük, hogy az auditor et altera pars elvénél fogva meg akartuk kérdezni Manjuera vizsgálobíró véleményét is, de minthogy ő

— éppen tegnap egy kollégánknak tudtára adta, hogy a sajtó képviselői a vizsgálobírói irodában — minden ellenkező eddigi gyakorlat ellenére — nem tartózkodhatnak, a kétségkívül érdekes interjúról le kellett, hogy mondjunk.

A régi Várad romantikus esztendei

EMBEREK ÉS TORTÉNETEK

Írta: MARTON MANÓ

(62)

Hogy is lehetett volna elképzelni azt a korszakot, azt a felhőtlen, boldog kort Kepes Samu nélkül! Egyszer csak megszűnt, napnyugati utakról hazatoppant egy világlátott fiatal ember. Hallatlan, fulmináns temperamentum; ennyi tűz nagyon sok volt egy komoly kereskedőnek. Már pedig Kepes Samu kereskedő a javából, európai horizontu kalmár, éppen amilyeneket ma szokott produkálni, évtizedekkel az ő ideje után a modern komerciális élet. Ez a tehetséges fiatal ember nemcsak tisztult nézeteket hozott magával, de volt az uti podgyászában valami szerencsés kedély, amiben vidám bölcsesség volt és emberi szolidaritás.

Kepes úr rakétázó ötletei sokszor szaladtak végig a városban és vig aperszűl, amiket sebző iróniával röptetett, úgy pattogtak, mint az ostor egy-egy arravaló hátán. Vannak híres, szellemes megjegyzései, szállóige erejűek és szerzőjüket sokáig fogják élni.

— Köszönöm, uram köszönöm — mondta egy közutalásban részesülő gazdag, smucián kliensének, aki percekig szorongatta a kezét — igazán köszönöm, nem is tudja mennyire kitüntett engem. Ilyen meleg kézszorítás után egyetlen gyűrűm se hiányozzon...

Most csak egyetlen esetet:

Pestről jött haza Kepes Samu. Últ az étkező kocsiban egyedül, ebéd után. Hirtelen nyílik szemben az ajtó és egy elegáns getleman lobban be, akit úgy a kávéházból, inkább látásból ismert, nem is annyira látásból, mint hire szerint. Aféle kártyás korhely, aki végigszivattyuzott már minden ilyen nemesrendeltetésű zsebet Váradon.

— Á, — rohan be felderülő arccal — kedves Kepes úr, milyen szerencse, hogy találom.

— Igen? Nagyon örvendek, ha ilyen véletlenül a szerencsére bukkant, igazán hízogó...

— Képzeld kedves Kepes úr, ezt az örült malort. Szőlőknél elszundikáltam és kilopták a pénztárcámat.

— Ó, ó, valóban nagy pech.

— Node hát azért a szerencse mégse hagyott el, itt van Kepes úr, a jó ember és ugy-e lesz szíves hazáig száz koronát...

— Egy krajcárt se — vágott közbe Kepes úr a jó ember — egy petákot se... Micsoda beszéd az, mit képzelsz?

— De kérem...

Hétfőn nincs munkaszünet

A rendőrprefektura hivatalos közleménye

Miután a város közönsége részéről többen fordultak hozzánk azzal a kérdéssel, hogy hétfőn, Szent Demeter napján van-e munkaszünet, mi viszont a rendőrprefektushoz fordultunk felvilágosításért, ahonnan a következő hivatalos kommunikát kaptuk:

— Szent Demeter napja, kimondottan egyházi ünnep és így semmiféle olyan korlátozó intézkedés sincs, amely a rendes munkagyakorlásában bárkit is megakadályozhatna.

A párisi Pasteur-intézet győzelme a tüdővész fölött

A tuberkulózis elleni védekezés hatalmas sikerei

A párisi Pasteur Intézet hosszú évek óta folytat már kísérleteket a tuberkulózis elleni védőoltással; időnként tájékoztatták is a tudományos világot a munka nehézségeiről, de az első eredményekről csak most számolnak be. Ez a nagy tartózkodás érthető: harmincnyévvél ezelőtt Koch tuberkulinja oly nagy reményeket keltett s e reményekből oly kevés vált be, hogy egy újabb nagy csalódástól meg kell óvni az emberiséget.

Két francia tudós: Calmette és Guérin kísérletezik most a Pasteur Intézet égisze alatt egy új bacillusos oltóanyaggal, melyet a tudományban BCG-nek neveznek. (B. a bacillust, C. és G. a két tudós nevét jelzi.) Ez az oltóanyag nem más, mint a tuberkulózis bacillusainak tömege, melynek mérgező hatását rendkívül nagy mértékben letompították. Calmette-nek és Guérinnek az a föltevése, hogy az ily módon szelídített bacillus, ha beoltjuk a szervezetbe, mentesít a tuberkulózis ellen. Az oltás eredményeként a tifusos lázhoz hasonló betegség keletkezik, melyből tizenöt-husznappal spontán felgyógyul a beteg s attól kezdve mentes a tuberkulózissal szemben. Borjun, guineai malacon s tengeri nyulakon már kipróbálták ezt az oltást: néhány milligramm elég a szelídített bacillusokból, hogy az illető állatot a virulens tuberkulózissal szemben nagyon ellenállókká tegye.

Mielőtt a kísérleteket embereken is megkezdénék, emberszabásu majmokon is kell próbálni a BCG-t. A két francia doktornak az volt a véleménye, hogy állatkertben vagy intézetben nem lehet az ilyen kísérletek eredményét teljesen megbízhatónak elfogadni, künn, a szabadban kell végezni a kísérleteket, hogy a kísérleti állatok megszokott klímájukban és megszokott életviszonyaik között maradhassanak. Csak a háború befejezte után nyílt alkalom arra, hogy ezt a maga nemében páratlan kísérletezést Francia-Nyugat-Afrikában, a Kindai Pasteur Intézet környékén megkezdhessek. Az első kísérlet alkalmával tizenöt csimpánzt tanulmányoztak három csoportban. A tizenöt majom közül hármat beoltottak BCG-vel, ötöt mesterségesen inficiáltak virulens tuberkulózisbacillusokkal, hetet pedig oltás nélkül hagytak. A majmokat szabadonbocsátották, de úgy, hogy bár nagy területen járhattak-kelhettek, a tuberkulózissal inficiált állatoktól való fertőzésnek egyaránt ki voltak téve úgy az oltás nélkül maradt csimpánzok, mint azok, amelyek megkapták a BCG védőoltást. Az eredmény az volt, hogy az öt mesterségesen inficiált állat mind elpusztult tuberkulózisban; a hét be nem oltott állat közül négy kimúlt tuberkulózisban, három pedig más betegségben. Az a három csimpánz, mely a BCG védőoltást megkapta,

— Mit kérem? Nem adok. Nagyon rossz címre tetszett fordulni.

A póruljárt utitárs leforrázottan sompolygott az ajtó felé. Feje a mellén lógott. Már a kilincshez ért, amikor Kepes Samu hangját hallotta. Ő ez a hang, mennyivel mennyivel barátságosabban és melegebben csengett:

— Kérem... várjon... jöj-jön vissza!

A malőrös ember hirtelen kiragyogó arccal fordult meg: na hála istemnek mégis... Mosolyogva lépett az asztalhoz:

— Tessék parancsolni.

— Nézze barátom, — szólt Kepes úr csendesen — azt a tanácsot adom magának, hogy ilyen naiv téstáival ne fáradjon máskor. Ellopták a pénzét... ez nagyon ócska trükk. Valami újat találjon ki, valami újat.

A fiatal úr várakozóan nézett. Kepes úr a Presse után nyult:

— Csak ezt akartam mondani...

(Folytatom.)

egészséges maradt. A második kísérletet már ötvenkilenc cs-m-pánzzal végezték, s az eredmény ugyanaz volt. A szabadban végzett első kísérletek tehát abszolút sikerrel jártak s lehetővé tették az eljárás technikájának a kifejlődését is. Ma már ott tartanak, hogy 50 gram BCG a bőr alá fecskendezve, legalább egy évre immunizál és ez az oltás még kevesebb fiziológiai elváltozást okoz, mint a himlőoltás.

Kétségtelen, hogy ezek után emberek is ki fogják próbálni a BCG-t, sőt talán már el is kezdték az emberekben való kísérletezést. A Pasteur Intézet azonban nagyon konzervatív, s ezeknek a kísérleteknek az eredményével csak akkor fog majd előállni, ha már nem férhet szó a sikerhez.

Leszállított árak!

Befőttes-, uhorkás üveget mivel a szezon mulik, minden árbán kiárusítjuk!

Tábla-ablak üveget

asztalosoknak, építészeknek nagyon olcsón, kartelenkivüli árakban szállítunk

Kereskedőknek lámpát, lámpást, csöveket kivételes árakban

Eladás nagyban, kicsinyben

Fraji **KOMLÓS** Testvérek

Oradea-Mare-Nagyvárad
Jorga Miklós (Zöldfa)-u. 13.
Üveg, porcellán, kőedény
gyári raktár

Telefon 3-72.

Weisz Tál
és
Fischmann Éva

angol és francia nődivat
szalon

2036

Rimanóczy-utca 12.

SPORT

NAC vagy Törekvés?

A holnapi footballderby

Holnap délután három órakor — az előjelekből ítélve rekordszámú publikum előtt — játszik le a váradai mérkőzések legizgalmasabb küzdelmét. A NAC és a Törekvés találkozója eltekintve kétségtelen sportértéktől, olyan publikumot is megmozgat, amely az utóbbi időben elidegenedett a sportpályák látogatásától. A zöld-fehér és piros-fekete dresszek nemes versengésének azonban olyan vonzóereje van, hogy minden gyűlölködő, klubfanatizmustól mentes tömeg érdeklődését is maga felé irányítja. Ezzel magyarázható meg aztán, hogy a holnap délutáni mérkőzés összes jobb helyeire a jegyeket már napokkal előbb szétkapkodták.

Reméljük, hogy ennek a kivételesen hatalmas érdeklődésnek nem marad el a megér-

demelt jutalma és a két váradai riválisnak a játéka mindvégig azon a nívón fog mozogni, amire a váradai közönség az eddigi tapasztalatok alapján joggal számíthat. Az eddigi találkozók mérlege csaknem teljesen meg egyező és a holnap délutáni nagy küzdelem lesz hivatva eldönteni, hogy a Törekvés, vagy a NAC tizenegye a jobb váradai együttes.

A nagyfontosságú mérkőzés bírása — amint már az Esti lap tegnapi számában megírtuk, Suci kapitány Brásóból, — aki a hajnali gyorsvonnattal érkezik meg Nagyváradra.

A rendező egyesületek a legszigorubb ellenőrzést fogják gyakorolni és mindenki csak azt a helyet foglalhatja el, ahova a jegye szól.

Péntek: Öt órai vendég, bohózat ujdonság harmadszor, B bérlet. Sorozat szám 29.

Szombat délután: Magnetic dráma (Titanic hajó katasztrófája) olcsó helyárakkal. Sorozat szám 30.

Szombat este: Dolly operett bemutató, bérletszünet. Sorozat szám 31.

Vasárnap délután: Májusi muzsika operett ujdonság, mérsékelt helyárakkal. Sorozat szám 32.

Vasárnap este: Dolly operett ujdonság másodszor. Sorozat szám 33.

Hétfő: Dolly operett ujdonság, 3-adszor. Sorozat sz. 34. A bérlet.

Kedd: Dolly operett ujdonság harmadszor, B bérlet. Sorozat szám 35.

— A hét összes előadásaira a jegyeket már vasárnap reggeltől kezdő árusítani a színházi pénztár.

— Goldstein Számi délután. Vasárnap délután mérsékelt helyárak mellett a legpompásabb magyar operettek egyike a Goldstein Számi kerül színre, mely legutóbbi reprize alkal-

mából igen nagy sikert aratott. A rendkívül mulatságos operett főszerepeit a társulat legjobb erői játsszák.

— Piros ruhás hölgy. Minden várakozást felülmúlt Gilbert új operettje a Piros ruhás hölgy, melynek bemutató előadása tegnap volt. Egy rendkívül finom meséjű és gyönyörű muzsikájú operett ez, melynek minden egyes jelenete tele van ötletekkel, jóízű humorral és ahol kell, romantikával és szentimentalizmussal. A Piros ruhás hölgy a szezon sláger operettjének ígérkezik, úgy meg fogja nyerni a közönség tetszését, amiben jelentékeny része van a szereplő művészeknek, kik tehetségük legjavával viszik diadalra ezt a nagyszerű ujdonságot: P. Gaizler Lola, Bellák Aranka, Tompa, Páger, Tompos, Sós, Madas és Stoll. A Piros ruhás hölgy ma és vasárnap bérletszünetben, hétfőn A), kedden B) bérletben kerül színre.

* Schwimbernél mindig friss a teasütemény.

Argeman, tapestra, velvet szőnyegek, abgapest és tuló valamint spárga szőnyegekben a legnagyobb raktár

Leitner Márton rt.-nál

Tessék meggyőződni, hogy **SZÖVET** és belésáru különlegességeink legolcsóbbak 2114 **HAVAS ÉS GRÜNFELD** posztóáruház Avram (Kossuth)-u. 8

Harisnyák, keztyűk, fehérneműk szolid olcsó árban BLEIER divatházban Sepsapage

Női kabátok

legújabb kivitelben legolcsóbb árban a

Model áruházban

Vlahuța (Szt. János)-utca 6. kaphatók 1596

A Burberrys Ltd. London

világhírű cég kiváló minőségű

angol szővevei

csakis a romániai kizárólagos vezérképviselő

Boris Goldberg helyi fiókjánál

Ferdinand király-út 5. szám alatt kaphatók.

Szücs Laci jubileuma

Szenzációs művészi matiné
a Katholikus Körben

Holnap, vasárnap délelőtt minden tekintetben világvárosias nívóju művészmatiné kerül műsorra a Katholikus Körben. A matiné rendezője Szücs Laci, a régi verbeli művészember, aki annyi diadalmas estén keresztül szórakoztatta már Nagyvárad közönségét. A művész a matiné keretein belül harmincéves jubileumát is ünnepli és ez az évforduló már csak azért is az egész erdélyi magyar művészetnek ünnepe lesz. Szücs Laci alapította meg a modern magyar kabarét, a bécsi eredeti nivótlan bretili irodalmi nivóra átalakulás neki köszönhető.

Nagyvárad közönsége csak hála lehet Szücs Lacinak, hogy jubileuma színhelyétől ezt a várost választotta. Annál inkább számíthat ez a művész a város közönségének legmelegebb pártolására, mert a sors viszontagsága folytán ez a tehetséges művészember hónapok óta szerződés nélkül áll.

A matiné műsorán V. Pollermann Aranka hegedűművésznő, H. Csighy Ella operaénekesnő, Weisz Magda és Guttmann Miklós zongoraművészek is szerepelnek, úgy, hogy a matiné műsora minden tekintetben világvárosi nívóju lesz.

MOZI

— Molnár Ferenc Testörje a legszebb siker jegyében megy az Apolló mozgóban. Molnár Ferencnek, az egész világon mindenütt a legnagyobb siker jegyében adott vigjátékát német kéz rendezésében a legkiválóbb német filmművészek játsszák meg, minden tekintetben a világhírű író hírnevéhez és dicsőségéhez illő keretben. Korda Mária és Alfred Abel neveiket kell kiemelnünk, akik tehetségük legjavát nyújtják. Az Apolló mozgó a Testört hét-főig bezárólag adja. Jön a leg-hatalmasabb filmalkotás az ERDŐK KIRÁLYA, Douglas Fairbanksal a főszerepben.

— „Éljen a király!” Jackie Coogan legnagyobb és legpazarabb filmje ma, szombaton látható a Dorian-filmszínházban. A 8 felvonásos film egy európai országban játszódik le, ahol forradalom tör ki és a trónörökösöt elrabolják. Az élete is veszélyben forog, de ő a legnagyobb veszély pillanatában is vidám és vidám marad. Az előadás 6, 5, 7 és 9 órákor kezdődnek. A 3 óras előadás mérsékelt helyáru. — Jön a legnagyobb film a „Tízparancsolat.”

* Schwimmer minden meg-rendelést házhoz szállít.

Pércsy Ferencet felmentette a váradai törvényszék

A tárgyalás második napján felsorakoztatott tanúk általában Pércsyre kedvező vallomást tettek.

Az első tanu: Petrutz Lázárné, lesi asszony, amerikai utlevélért 15.000 lej előleget adott Pércsynek. Az utlevelet, mint értesült, meg fogja kapni. Nem kéri a vádlott megbüntetését.

Idősb Várad Sándor kisszántói lakos a következő tanu. Elmondja, hogy Budapesten lakó fiát repatriáltatni akarta Romániába. Pércsyhez fordult, aki 6000 lejt kért tőle. Az iratok még nem érkeztek meg a budapesti román konzulátustól.

Vura Ferenc gyantai földműves amerikai utlevelet akart. 10.500 lejt adott előlegül Pércsynek.

A védők bizonyítják, hogy ez az utlevél készen van.

Jelentéktelenebb tanúk után az elnök felfüggeszti az ülést, majd szünet után

Athanasiu ügyész mondta el vádbeszédét.

— Ugy jelenik meg előttünk a vádlott — mondotta az ügyész — mint az emberi gonoszság áldozata. Én tudom, hogy ő komolyan hiszi magáról, hogy nem bűnös; pedig intelligens ember és kellene, hogy legyen bátorsága beismerni bűnösségét.

Majd rámutat az ügyész a kivándorlási lázra, amely ország-szerre észlelhető. Ez természetes is: akik valahol nem tudnak elhelyezkedni, azok elmennek oda, ahol munkaalkalmat találnak — mondja az ügyész. — Pércsy hirdeti mindenfelé, hogy kivándorlónak utlevelet tud szerezni. — Jönnek is hozzá mindenfelől és felhatalmazzák utlevélszerzésre, persze, adnak neki előleget is. Eddig még nincs semmi rossz cselekedet. De azután azt mondja az embereknek, hogy ennyi meg ennyi időn belül lesz utlevél, aztán elmehetnek Amerikába, vagy Franciaországba. Az emberek várnak, várnak, aztán elmennek Pércsyhez, kérdezik: mi lesz, nem utazunk? Pércsy tovább várakoztatja őket napokon át... s aztán elfogyott az emberek türelme.

Majd a Pércsy által elkövetett csalásokat sorra veszi az ügyész. Rámutat, hogy a bukaresti Petrol National által elkövetett súlyos utlevélpamamak után

a kormány megszigorította a kivándorló-utlevél szerzésének lehetőségét.

Különböző okmányok kellenek az utlevélhez, de ezekért az okmányokért a hatóságoknál nem igen kell többet mint száz lej illetéket fizetni. Pércsy viszont hókusz-pókuszaiával annyira befonja a szegény embereket, hogy

egynémelyik eladta házat, tenéjét, csak azért, hogy ellenértékét Pércsynek adják előlegül.

Sőt megtette Pércsy azt is, hogy áldozatainak azt mondotta:

azért kellenek olyan nagy összegek, mert egyik, vagy másik miniszter kívánja.

Az erőszak vádjára megjegyzi

Athanasiu ügyész, hogy az annál súlyosabb, mert a leány 16 éves volt. Az ügyész szerint

az erőszak vádjá bebizonyítottának látszik.

Pércsy ravasz fondorlattal megtudta, mikor van otthon egyedül a leány, akkor elment hozzá s amikor látta, hogy szép ígéretekkel nem ér célt, akkor az erőszakhoz folyamodott.

Végül kijelenti az ügyész, hogy

enyhítő körülményeket nem lát fennforogni,

ezért súlyos büntetést kér.

Ezután Rosenthal Ferenc dr. Sz. K. sértett nevében

Prefekusi rendelet a váradai ipar védelméről

Dr Regman Miklós prefektus érdekes intézkedése

A községi választásokkal kapcsolatban — mint az Esti-lap megírta — dr Regman Miklós prefektus érintkezést kért a nagyváradai iparosokkal és a legmesszebbmenő jóindulatról biztosította őket. A prefektus most két figyelemre méltó rendelettel igyekszik ezt a jóindulatát dokumentálni. Ma ugyanis átiratot intézett dr Bucico Koriolán polgármesterhez, amelyben arra hívja fel a városi tanácsot, hogy

a jövőben mindenfajta városi építkezést, vagy más vállalkozást kizárólag csak

bejelenti a kártérítési igényt, majd lapunk zártakor Ciac-lan Virgil dr kezdi meg védőbeszédét.

Ciac-lan dr magvas védőbeszédében rámutatott arra, hogy a vád semmi pozitívummal nincsen alátámasztva. Pércsy felvett ugyan előleget, de hiszen tényleg meg is szerezte az utlevelet és hajójegyet mindenki számára. Az erőszak vádjá pedig — mint ez az állítólagos sértett vallomásából is kiderül — egyáltalán nem állja meg helyét. Felmentő ítéletet kér; elégtételt egy meghurcolt ember számára.

Fél 1 órákor hirdeti ki Szöllössy dr tanácselnök a bíróság ítéletét, amely

felmenti Pércsyt az összes vádak alól; mert nem látja azokat bebizonyítva.

A védelem kérésére a bíróság Pércsy szabadlábra helyezte.

nagyváradai iparosra bizon. A prefektus másik rendelete a nagypiaci bódék ügyében hoz kedvező döntést. A városi tanács ugyanis ezeknek a váradai kisexisztenciák tulajdonában lévő épületeknek lebontását rendelte el, míg most a prefektus a polgármesterrel közli, hogy

a nagypiaci bódék lebontására mindaddig nem kerülhet sor, amíg a városi barakkok fel nem épülnek.

Mindenesetre örvendetes, hogy dr Regman prefektus a váradai ipar védelmét iniciálja.

A Gyermekbarát tea-délutánjai

A váradai Gyermekbarát a szerdai délutánokat az idén is megtartja, ugyanazon helyen, ahol eddig, nemcsak azért, hogy a község szórakozását fokozza, hanem, hogy azt a szerény bevétel ne veszítse el, melylyel a szegény gyermekek ruhával és cipővel való ellátását eddig is fedezte. Az első szerdai tea-délután folyó hó 28-án, délután 6 órákor lesz a Royal-Büfében. Ez alkalommal a következő urhölgyek fognak, mint háziasszonyok közreműködni:

Reismann Mórné, dr Bucico Coriolánné, Möricz Ernőné, dr Popper Akosné, Sulyok Istvánné, Benedek Aladárné, Tripsó Sándorné, dr Adorján Arminné, dr Kassay Kálmánné, dr Czeglédy Miklósné, Szőke Sándorné, dr Moskovits Józsefné, dr Steiner Ervinné, Erdős Zsigmondné (vasgyári) Ferdinánd király-ut, Beck Artúrné, (Bratianu-utca), Papp Dezsőné, Kemény Béláné, Cziller Imréné Tátray Gusztávné, Krausz Samuné.

Váradai lelkész kerül az érendrédi református paróchiára

Érendréd egy kis szatmár-megyei község, amely arról nevezetes, hogy jómódu intelligens magyarság lakja. Régi református nemesi családok fészke ez a község, amely most azzal válik számunkra aktuálissá, hogy az ottani református egyház lelkészévé Gargya Gézá, a nagyváradai püspöki káplánt választotta meg. Gargya Géza a nagyváradai református társadalomban, de általában a város közéletében is élénk tevékenységeftett ki, úgy, hogy Váradról való távozása érzékeny veszteség. A népszerű fiatal pap, akinek megválasztása egyhangulag történt, a jövő hó közepén foglalja el meg-tisztelő és értékes új állását.

A külföldi vasúti jegyeket mindenkinek szigorúan a napi kurzuson árúsítja a Nemzetközi Hálókocsitársaság nagyváradai fiókja (Hegedüs Hirlapiroda.)

Mielőtt **BUTORT** vásárolna, **DANIBERG és WALDNER** butornagyáruházát tekintse meg Wallerstein Ferenc Utódai Str. Nic. Iorga (Zöldfa-utca) 19. sz. 611

Holnap és hétfőn nem állítanak ki személyazonossági igazolványokat

Bejan János rendőrkapitány, a fényképes személyazonossági hivatal vezetője a publikum kellő tájékoztatása céljából az Esti lap útján közli, hogy holnap vasárnap és hétfőn, miután hivatalos ünnep van, az igazolványok kiállítása szünetel.

Különbösen kedden a Bratianu (Szaniszló)-utcán lakó polgárok fényképes személyazonossági igazolványait kezdik meg kiállítani.

Bejan kapitány közlése szerint csakis az abban az utcában lakók jelentkezhetnek, mert más jelentkezőknek a munkálatok zavartalan lebonyolítása érdekében nem áll rendelkezésre a hivatal személyzete.

* Mansberger Gusztáv kárpitos és díszítő Str. Vlahuta Szt. János)-utca 7-a. Mindenféle kárpitos munkát vállalok, kész hencserek állandóan raktáron.

Ruhákat legolcsóbban fésli, tisztít
gallérokat és kiegészítőket legszebben mos és vasal 1849

SZABÓ LÁSZLÓ

Str. Take Ionescu (Körös-utca) 1.
Fiók: Bazárépület, Bul. Reg. Ferdinand

Feltűnő szép ruhadísz

gépírmzés, gépajurozás,
gouvlerozás, plissézozás
gyorsan és olcsón készül
Vlahuta Szt. János-utca 29

Új könyvek

a Hegedűs hírlapiroda kölcsonkönyvtárában

Balzac: Lidértz	2956
Budapesti Újságírók	
Egyesülete Almanachja	2957
Földi Mihály: Valakit szeretni kell	2959
Brousson: Anatole-France papucsban	2961
Ifj. Bókay: Marió	2962
Hans Dominik: Két világ harca	2953
Haggard: Az eleven végrendelet	2963
B. M. Bover: A milliárdos Cowboy	2964
Hamsun Kunt: Tékozlók	2960
Lyeszkov: Sganarell	2955
Kosáryné: Rici asszony lelkiismerete	2954
Visemann: Fabiola	2958
Bónyi A.: Jómádár	2965
Wells: Tengeri tündér	2966

FEST!

TISZTIT!

Kalinovcsán
Zöldia-passa 81.

MOS!

1440

VASAL!

APRÓ HIRDETÉSEK

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjat szavak szerint számítjuk — Minden szó hirdetési ára 4 lei. — Vastagabb betűvel 8 lei. — A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 40 lei. — A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetést, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse

LEVELEZÉS

IRMA megjött. 824

NYARUTÓ. Ott leszek Tamás. 825

LOLLI ne higgy rágalomnak. Sándor Kolozsvárról sürgőnyzött és mama is mindent elintézett. Ha G. újból jelentkeznek, mondjátok nem kívánjuk igénybevenni, különben is ingatlan nem eladó. Öszeget ne vegyetek el tőle és okvetlen sürgőnyön B-nek jöjjön haza, mert tartok tőle, hogy meg gondolatlanságot követ el. 497

MINDEN hölgy nyugodtan elhatározhatja magát arra, hogy a Mária királyné (Bémer) téren, Kertész Reclam női divat áruházában vásároljon, mert e cég szolid, megbízható, árai a legolcsóbbak. 1710

Gyermekkoszúk Székénél,
Piața Unirii 16.

LAKÁS

HAVI ezer leit fizetnék üres szobáért, lehetőleg központban. Cím: Hegedűs Hírlapirodában. 829

ALKALMAZÁS

HAZISZOLGÁT keres Pelikan Mill borítékgyár, Pictorul Grigorescu (Mészáros) utca 2.

RÖFÖS divatárus segéd, 31 éves azonnali belépésre ajánlkozik, magyar, német és kevés román nyelvtudással. Cím: Kohn Rezső cég Petroseni. 797

TANARNÓ esetleg egyetemi hallgató kerestetik, vidékre, III. oszt. felső leányiskolák leánykájához, ki németül és franciául tanítani képes. Cím: Hegedűs Hírlapirodában. 777

IZR. árvaleány ajánlkozik gyermek mellé, jó bánásmódra reflektál. Cím: Pictorul Grigorescu (Mészáros) utca 2. I. 3. 820

ÜGYES elárusító felvétetik. lehetőleg románul tudók jelentkezzenek. Haas Linoleum üzletében. 823

HELYBELI iparvállalat több évi kereskedelmi gyakorlattal bíró perfekt gépiró, könyvelésben jártas tisztviselőt keres, lehetőleg november 1-ig leendő belépésre. Több nyelvet bírók előnyben. — Ajánlatok „Nagyüzem” jellegére e lap kiadóhivatalához adandók be. 827

Értesítés!

Szücs szalonomat

Bul. Reg. Ferdinand 14 sz. alatt
megnyitottam

Szalomonban a legutolsó párisi creaciók alapján, mérték után készítik a legmértányosabb árak mellett női és férfi bundákat, sálakat, estélyi belépőket 2014 Mosse

STEFAN LAKATOS, Fourreur parisien

KERESEK egy jobbfejta minde-nest. Berkes, Dimitrie Cantemir (Beóthy Ödön) utca 29.

ADÁS-VÉTEL

ELADÓ 2 uri lakásos ház istállóval, udvarral Victoria (Kolozsvári) utcai részen, 560.000 lei. Toma Józsefinél, Tace Ionescu (Körös) utca 21. 2079

EDWARD Fuchs illusztrált Sittengeschichte kötetét megvételre keresem. Cím: Hegedűs Hírlapirodában. 785

MEGVÉTELRE keresem a Révai Lexicon 12, 13, 14-es kötetét. Cím: Hegedűs Hírlapirodában. 803

PERZIANER gallér jutányosan eladó. A. D. Xenopol (Lakatos) utca 19. 802

EGY jókarban levő barna öltöny középterműre és 41-es fekete egész cipők olcsón eladók. Cím: A. D. Xenopol (Lakatos) utca 17. ajtó 1. 792

RÉZAGY mosdóval és éjjeli szekrényrel eladó. Pannonia III. emelet.

ZONGORA olcsón eladó. Vlahuta (Szent János) utca 46. 559

FÉNYKÉPÉSZETI műterem berendezéssel együtt forgalmas helyen átadó, esetleg társulnék. Cím: Hegedűs Hírlapirodában. 828

JÓMENETELÜ fűszerüzlet berendezéssel, szerződéssel, lelépés nélkül jutányosan átadó. Cím: kiadóra. 826

ELADÓ 7 kombinált üzemképes hengerek 340 hosszú 220 vastag valcival. Adler, Silindru, Judet Bihor. 811

EGÉSZ és háromnegyedes ki-játszott hegedű olcsón eladó. Jorga Miklós (Zöldfa) utca 9. Kácsér. 822

VÉKONY középterműre, jókarban levő ferencjózsef-öltöny eladó. Cím: a Hegedűs Hírlapirodában. 492

KÜLÖNFÉLÉK

ZONGORAT kezdőknek tanítok, ugyanott gyakorolni is lehet. Cím: Hegedűs Hírlapirodában. 581

MA este nagy disznótör az Eisele vendéglőben, G. Sincai (Szmetka György) utca 3.

GÉPAJUROZAST szép kivitelen és olcsón készít Erbstein, Cuza Voda (Szacsavay) utca 28.

VIII. gimn. tanuló elemi, polgári, valamint gimnáziumi I—IV. oszt. tanulók tanítását teljes ellátásért, avagy pénzért elvállalja. Ugyancsak a gyorsírást, levelezőt és v. tánt tanít. Cimeket a Nagyvárad kiadóhivatalába kér.

HERBST órás ékszerész

Regina Maria (Bémer)-tér 1.
Ezüstért, aranyért, brilliántért magas árat fizetek. Órákat, ékszereket olcsón javítok jótállás mellett. Szemüvegeket olcsón árusítok

A Mészárosok

Bőrerlekesítő Szövetkezele

irodáját

Pável-u. 22. sz. alá

saját házába helyezte át.

Telefon 930.

Állatexport-osztály

telefon 932

Vágóhídi telep

telefon 931

Esőernyő

legolcsóbb a készítőnél

Rosenberg Testvérek

Str. N. Iorga (Zöldfa-u.) 8.

Behúzás, javítás gyorsan készül.

Ridikulók

gyártását
megkezdettük

azokat

eredeti gyári
árban
árusítjuk

Nagyvárad Bőröndáru
és Táskagyár

Cuza Voda (Szacsavay)-u. 18.

Használjunk kizárólag

PLANTOL

legjobb növény ételzseri mert tiszta, egészséges és szaporán az orth. izr. rituelek szerint Fuchs Benjámín nagyvárad orth. főrabbi ur feltigyelete alatt

Készíti a Fabrica Phenix S. a. R. Bucuresti.

Oradea-Mare képviselő:

Fischer Emil Parcul Stefan cel mare No. 11. — Telefon 962

Sonnenfeld Adolf-nyomda r. t.